

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 29/19

Møtedato: 11.04.2019

Dato: 28.03.2019

Arkivsaksnr: 2019/4125

Klimanøytralt UiB 2030

Tilvising til bakgrunnsdokument

- Handlingsplan for ytre miljø 2018-2022
<https://www.uib.no/hms-portalen/114304/handlingsplan-ytre-milj%C3%B8-2018-2022>
- Sak 99/18 Årsrapport 2017 – ytre miljø:
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/s_99-18arsrapportytremiljo2017.pdf

Saka gjeld:

UiB har over tid arbeidd systematisk med miljøleing og klimatiltak. Rektor forsterka ambisjonane for universitetet sin miljøinnsats då han på SDG-konferansen i februar 2018 kunngjorde at UiB skal bli klimanøytrale innan 2030. På bakgrunn av dette vart det sett ned ein komité (komiteen for klimanøytralt UiB innan 2030). Mandatet har vore å lage forslag og tilrådingar til styret for korleis UiB kan nå dette målet. Basert på styret sitt vedtak vil også handlingsplan for ytre miljø bli oppdatert.

I denne saka vert det lagt fram eit notat frå komiteen som drøftar mål, mulige tiltak og konsekvensar av desse for tilsette og studentar. Basert på innspel frå styret vil komiteen ferdigstille notatet med sikte på å føreslå tiltak til styremøtet i mai.

Forslag til vedtak:

Styret tek den førebelse rapporten til orientering

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

01.04.2019/Sonja Irene Dyrkorn/Tore Tungodden

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Drøftingsnotat frå komiteen

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
29/19

Møtedato:
31.05.2018

Arkivsaksnr:
2017/11668

Klimanøytralt UiB - drøfting

Saka gjeld:

Universitetet i Bergen har over tid arbeidd systematisk med miljøleing. I 2016 vart UiB det første av dei store universiteta som vart sertifisert som miljøfyrtårn. Det er det mest brukte sertifikatet for verksemder som vil dokumentere miljøinnsatsen sin og vise samfunnsansvar. Styret har årleg blitt oppdatert om status for dette arbeidet gjennom handlingsplan for ytre miljø (sak 99/18). UiB er også med i Nordic Sustainable Campus Network, som er eit nettverk av nordiske universitet som ønskjer å styrkesatsinga si på bærekraftig utvikling i forskning, utdanning og drift. UiB er medstiftar av Klimapartner Hordaland, eit privat-offentleg samarbeidsnettverk med føremål å redusere klimagassutsleppa hjå partnerane.

Rektor forsterka ambisjonane for universitetet sin miljøinnsats då han på SDG-konferansen i februar 2018 kunngjorde at UiB skal bli klimanøytrale innan 2030. På bakgrunn av dette vart det sett ned ein komité (komiteen for klimanøytralt UiB innan 2030). Mandatet har vore å lage forslag og tilrådingar til styret for korleis UiB kan nå dette målet. Basert på styret sitt vedtak vil også handlingsplan for ytre miljø bli oppdatert.

I arbeidet har komiteen fokusert på heile drifta til UiB med vekt på dei områda det kan vere størst klimagevinst. Komiteen har bestått av avdelingsdirektørar frå HR-avdelinga, Eigedomsavdelinga, Kommunikasjonsavdelinga og Økonomiavdelinga. Studentane har også vore representerte og HR-direktør Sonja Dyrkorn har leia arbeidet. Komiteen har vore i dialog med viserektor Annelin Eriksen og har henta inn råd frå CET-senteret ved UiB og klimadirektør Tore Furevik. Universitetet sin miljøkoordinator Lars Harald Aarø har saman med ekstern konsulent Inki Brown vore sekretariat for komiteen.

Komiteen har arbeidd sidan medio 2018 og brukt mykje tid på å skaffe til veie talmateriale som gir eit mest mogeleg reelt bilete av UiB sitt klimaavtrykk anno 2018. Den førebelse rapporten og dei førebelse tilrådingane frå komiteen følgjer som vedlegg til denne saka.

Universitetet i Bergen har allereie gjort mykje for å redusere klimapåverknaden sin. Resultata så langt har vore på område som er knytt til drifta og som den einskilt tilsette og den einskilde student ikkje har vorte særleg råka av. Komiteen har i arbeidet sitt sett på tre ulike ambisjonsnivå for korleis UiB kan bli klimanøytrale innan 2030. Vidare arbeid med å redusere UiB sitt klimaavtrykk vil krevje større inngrep i arbeidskvardagen og studiekvarden til dei tilsette og til studentane.

Det er difor ønskjeleg å få innspel frå styret på ambisjonsnivå opp mot dei dilemmaa som reduksjon på ulike område vil medføre for tilsette og studentar. Komiteen sin førebelse

rapport og dei førebelse tilrådingane vert såleis lagde fram til diskusjon med tanke på vedtakssak i mai-møtet

Universitetsdirektørens kommentarer

UiB kan dokumentere at vi over tid har teke miljøleing og klimatiltak på alvor, at vi alt har oppnådd gode resultat på ei rekkje område, og at vi er det universitetet blant dei norske universiteta som har teke ei førande rolle i dette arbeidet. Times Higher Education har i år for første gong ei internasjonal rangering av «impact» innanfor FN sine bærekraftsmål. Resultata som kom sist veke rangerer UiB heilt oppe 53. plass i verda når ein ser resultata samla. Innanfor området «Responsible consumption and production» er UiB rangert på 14. plass.

Trass i dette resultat må UiB auke ambisjonsnivået om universitetet skal lukkast med å bli klimanøytral innan 2030. Notatet frå komiteen viser moglege tiltak og ulike ambisjonsnivå. Det er viktig at styret også vurderer ambisjonsnivå og tiltak opp mot kva konsekvensar dette måtte ha for tilsette og studentar i arbeids- og studiekvardagen, og for universitetet sine faglege mål. Når det gjeld reisepolicy medfører det konkret at vi ber styret ta stilling kva som bør vere eit realistisk kutt i reiseaktiviteten.

Basert på innspela frå styret vil komiteen få i oppdrag å ferdigstille eit notat med sikte på at UiB kan vedta klimatiltak i styremøte i mai. Basert på dess vedtaka vil og handlingsplan for ytre miljø bli oppdatert.

Klimanøytralt UiB 2030 – status til styremøte april 2019

Bakgrunn

Komiteen for Klimanøytralt UiB 2030 ble etablert på bakgrunn av at universitetet har ambisjon om å bli klimanøytral innen 2030. Mandatet for gruppen har vært å lage forslag og anbefalinger til styret for hvordan dette kan oppnås. Basert på styrets beslutninger vil handlingsplanen for ytre miljø oppdateres. Det er i dette arbeidet fokusert på driften av universitetet; utredning av relevante fagområder innen forskning og utdanning er ikke en del av komiteens mandat.

I arbeidet har komiteen forholdt seg til GHG-protokollen som er den mest brukte standarden for rapportering av klimagassutslipp. Denne deler utslipp i tre «scopes», hvor Scope 1 er direkte utslipp, Scope 2 er indirekte utslipp fra energiforbruk og Scope 3 er alle andre indirekte utslipp.

Komiteen har videre benyttet FNs definisjon av begrepet «klimanøytralitet»:

1. Klimapåvirkning skal kartlegges og rapporteres
2. Det skal legges en plan for reduksjon av klimagassutslippene
3. Virksomheten må kjøpe sertifiserte kvoter for å kompensere for restutslippene

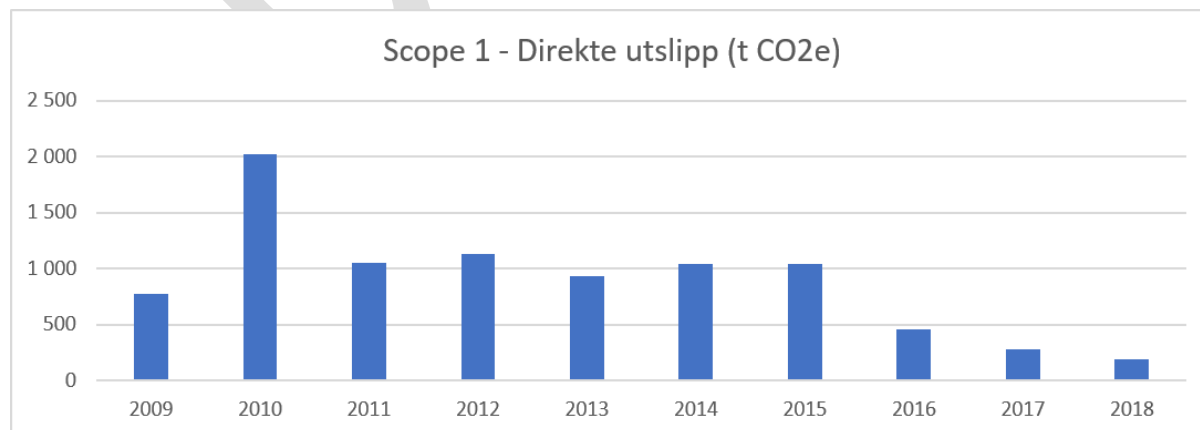
Komiteen mener det er hensiktsmessig at alle UiBs utslipp inkluderes i arbeidet for klimanøytralitet, også de indirekte utslippene som skyldes innkjøp av varer og tjenester, flyreiser osv.

Historikk og dagens status

Universitetet har jobbet med å redusere sin klimapåvirkning i flere år, og har oppnådd gode resultater innenfor de miljøaspektene som har blitt målt, som i all hovedsak hører til scope 1 og 2.

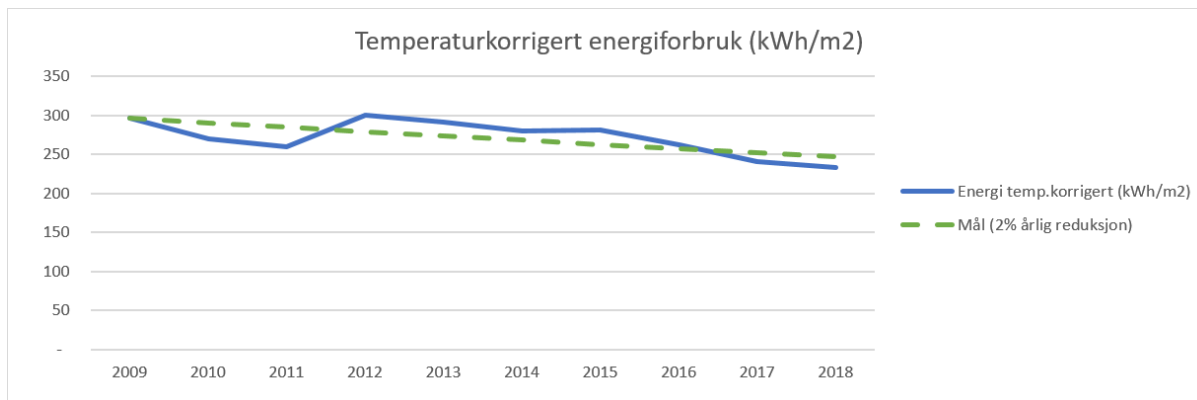
Scope 1

Innen direkte utslipp (Scope 1) har behovet for fyringsolje blitt redusert, og fossil fyringsolje har blitt erstattet med bio-olje. Det har ført til en sterk reduksjon i klimapåvirkningen fra direkte utslipp. Restutslippene kommer fra universitetets kjøretøy, samt utslipp forbundet med kjølemidler fra varmepumper og bruk av lystgass (N₂O):

Scope 2

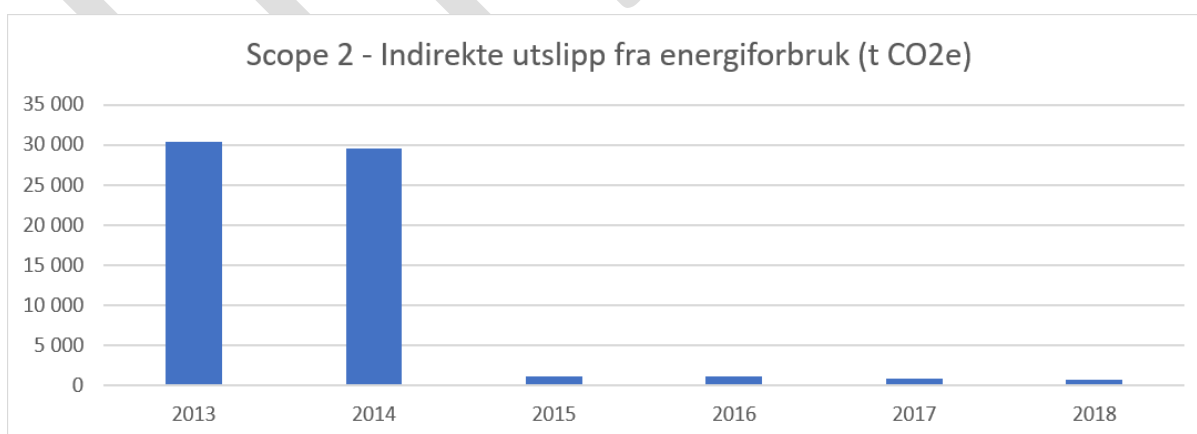
Universitetets eiendomsavdeling arbeider systematisk med å redusere energibehovet i UiBs bygg, og UiB har siden 2009 hatt et mål om 2% årlig reduksjon i energiforbruk pr m², justert for utetemperatur. Dette målet vil videreføres. Fra 2009 til 2018 har energibehovet blitt redusert fra 297 til 234 kWh/m², en reduksjon på 2,4% pr år.

Universitetet har vedtatt å redusere sin energibruk i bygg med 20 prosent innen 2020 og 30 prosent innen 2030. Et viktig virkemiddel for å oppnå disse målene, er et felles toppsystem for sentral driftskontroll (SD-anlegg). Toppsystemet skal håndtere 380.000 kvadratmeter fordelt på 100 bygg. Så langt er 36 bygg påbegynt og 17 bygg ferdigstilt.

Universitetet har også gjort betydelige investeringer i sjøvannsinntak som er svært energieffektivt og gir 60-80 ganger kjøleeffekt i forhold til tilført energi.

Universitetet har siden 2015 kjøpt opprinnelsesgarantier for sitt strømforbruk, noe som sikrer at elektrisiteten som brukes er fornybar. Dette har redusert klimapåvirkningen fra kjøpt energi med 98% siden 2013. Restutslippene kommer fra kjøp av fjernvarme:

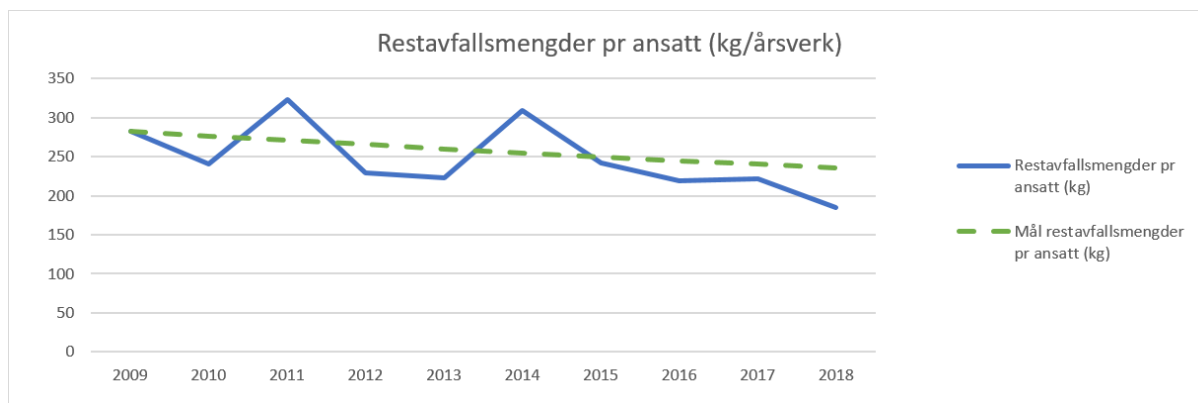

Scope 3

I henhold til GHG-protokollen er det obligatorisk å rapportere klimagassutslipp fra scope 1 og 2, men ikke scope 3. Ved å kartlegge scope 3-utslippene har UiB muligheten til å påvirke leverandører i en langt større grad enn tidligere, og slik kutte klimagassutslipp i hele verdikjeden rundt virksomheten.

Avfall

Universitetet har også hatt målrettede tiltak for reduksjon for deler av miljøpåvirkningen som faller inn under scope 3, andre indirekte utslipp. Ett element er klimapåvirkning fra håndtering av avfall. UiB har siden 2009 hatt et mål om 2% årlig reduksjon i restavfallsmengder pr ansatt. Fra 2009 til 2018 har restavfallsmengdene blitt redusert fra 285 til 185 kg/årsverk, en reduksjon på 3,8% pr år. Høsten 2018 og våren 2019 har UiB utvidet kildesorteringen, og det forventes at dette vil gi ytterligere reduksjoner i restavfallsmengden.

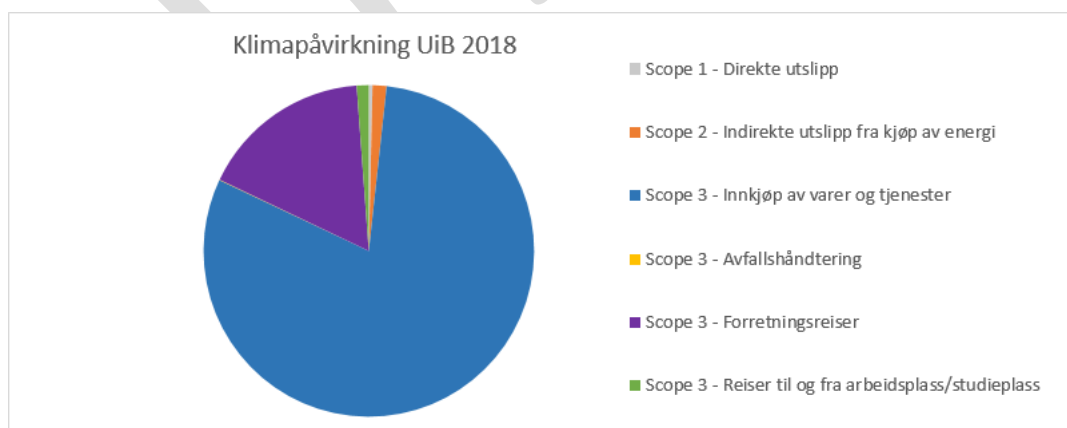

Flyreiser

Flyreiser har i perioden 2013-2017 blitt målt basert på tall fra reisebyrå. Her har antall reiser pr ansatt ligget relativt konsistent på ca 1,8 t/r reiser pr ansatt pr år. Komiteen har for 2018 valgt å bruke tall fra reiseregningssystemet, siden dette gir et mer reelt bilde av status. Alle ansatte bruker ikke reisebyråavtalen. Snittet for 2018 var ca. 3 t/r reiser pr ansatt. Siden det er brukt ulike kilder for 2013-2017 og 2018 er det ikke mulig å sammenligne utviklingen direkte. Siste rapportering i 2018 viste likevel at CO2-utslippene per ansatt fra flyreiser gjennom reisebyråavtalen hadde gått ned med 31,8% siden den første tilgjengelige statistikken i 2013.

Innkjøp av varer og tjenester

UiB har ført klimaregnskap for scope 1 og 2, samt avfall og apirforbruk siden 2004, men det har ikke vært mulig før nylig å måle andre indirekte utslipp i scope 3 – innkjøp av varer og tjenester. Det komplette klimaregnskapet for 2018 viser at størstedelen av UiBs utslipp befinner seg i denne kategorien:

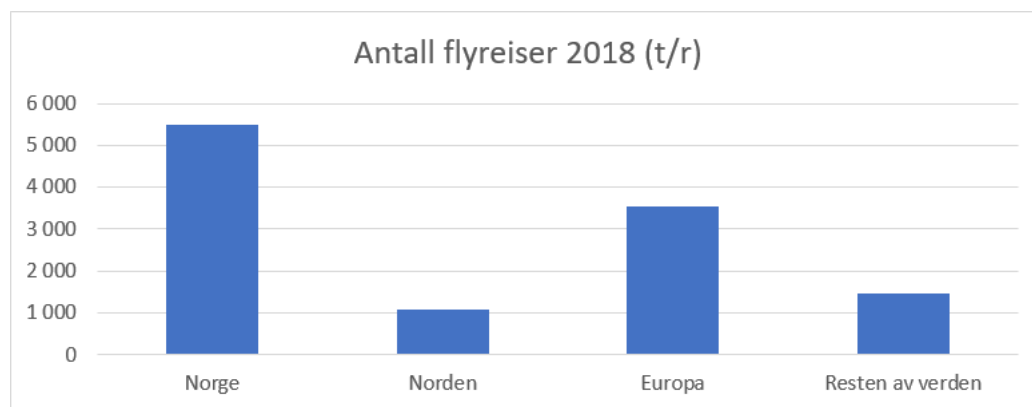
Basert på denne kartleggingen har komiteen lagt mest vekt på miljøområdene reiser, anskaffelser og bygg i det videre. I tillegg til disse hovedpunktene understreker komiteen at UiB også må

fortsette sitt arbeid på andre områder, f.eks. med å øke kildesorteringsprosenten og legge til rette for sykkelparkering.

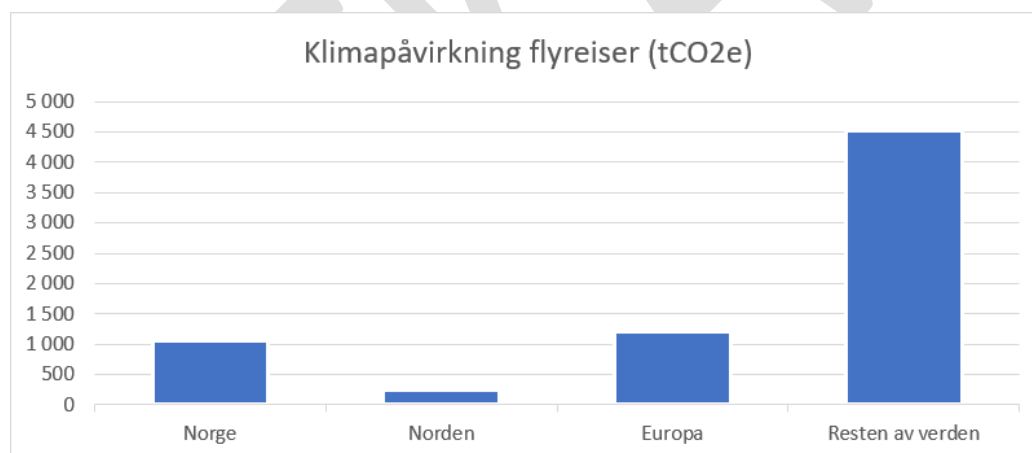
Reiser

Flyreiser står for en stor del av UiBs samlede klimafotavtrykk.

I 2018 viser data fra reiseregningssystemet at UiB-ansatte gjennomførte i overkant av 11 500 flyreiser, hvorav de fleste var i Norge/Norden:

De lengre reisene står likevel for over 60% av klimapåvirkningen fra flyreiser:

Som et internasjonalt forskningsuniversitet er mobilitet og nettverksarbeid en integrert del av den faglige virksomheten og reiser UiB reiser vil fremover være viktige for å styrke UiBs posisjon og for å oppnå de strategiske målene som styret har satt.

Komiteen mener likevel det på grunn av klimapåvirkningen flyreiser p.t utgjør, er viktig å se på hvilke tiltak som kan settes i verk for å redusere den totale reisevirksomheten, f.eks. ved å kombinere reiser eller å bruke alternative kommunikasjonsmåter. Skype for Business blir nå innført for alle ansatte, noe som vil lette mulighetene for videokonferanser. Det kan være hensiktsmessig å investere i gode videokonferanserom. Opplæring av brukere samt rask tilgang på hjelp vil være nødvendig for å sikre gode løsninger. Disse tiltakene passer godt inn med satsingen på digitalisering.

Når det kommer til reisevirksomhet har komiteen så langt følgende anbefalinger:

- Det eksisterer allerede retningslinjer for at hver enkelt skal gjøre en behovsvurdering før reise bestilles. Disse retningslinjene bør følges opp hos hver enhet for å sikre at alle ansatte kjenner til dem og benytter dem i forberedelse av reiseaktivitet.
- Universitetet i Bergen skal definere et sentralt mål for kutt i flyreiser. Hver enkelt enhet skal vurdere om det er mulig å sette egne mål som går utover disse ambisjonene.
- Enhetene vil følges opp fra sentralnivå med hensyn til mulige tiltak for å redusere sine flyreiser.
- Det etableres et klimafond og enhetene betaler inn til fondet gjennom en skattlegging av flyreiser. Det etableres to nivå for denne skattleggingen (et høyt nivå for ledelse og administrasjon og et lavere som gjelder for reiser som direkte knyttes til den faglige aktiviteten).

For at en reisepolicy skal ha den ønskede effekten uten å samtidig gi uønskede konsekvenser for faglig virksomhet, er det viktig at den blir forankret blant alle parter og på alle nivåer.

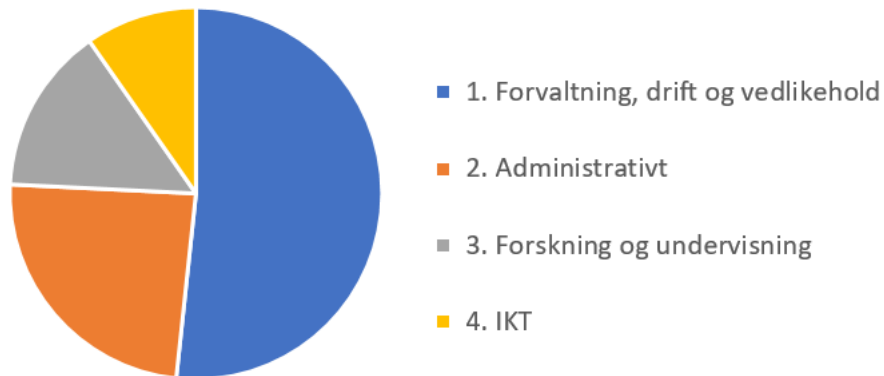
En strengere reisepolicy reiser en del dilemmaer som må sees og vurderes opp mot målsetning om reduksjon i flyreiser. Universitetet i Bergen er én arbeidsgiver og ved innføring av en strengere reisepolicy bør noen rammer være felles. Noen dilemmaer kan f.eks. være disse:

- I hvilken grad skal UiB ta et nasjonalt initiativ for å kutte i ledelses- og administrasjonsreiser? En vesentlig del av denne typen reiser er reiser til Oslo i forbindelse med møter i KD, Forskningsrådet og UHR der hele sektoren er innkalt. Hvis UiB ensidig velger å ikke delta på disse møtene vil det kunne svekke universitetets konkurranseposisjon. Skal UiB ta initiativ overfor KD for å legge til rette for at flere av disse møtene fullt og helt skal erstattes med digitale møter?
- Hva trengs av generelle mekanismer for å sikre en rimelig fordeling av kuttkravene slik at ikke noen grupper alene står for kuttene, mens andre skjermes? F.eks. vil unge forskere ha vel så stort behov for å reise og knytte nettverk som en etablert forsker i slutten av karrieren
- Hvilke avveininger må gjøres med hensyn til valg av reisemåte? Klimapåvirkningen av en reise Bergen-Oslo er 14 ganger høyere med fly enn med tog. En togtur til Oslo medfører ekstra tidsbruk og ekstra kost (ved sovekupe) og per i dag vegrer mange seg for å «belaste» arbeidsgiver med ekstrareisetid og kost som togreiser vil medføre. En slik reiseform kan også være mer utfordrende for grupper av ansatte i livsfaser med familiære forpliktelser. Hvilke avveininger og generelle signaler skal UiB som arbeidsgiver gi?

Anskaffelser

UiBs største klimapåvirkning kommer fra anskaffelser, spesielt fra bygg. Her er det gjort et initielt kartleggingsarbeid og sentrale leverandører er kontaktet for å innhente grunnlagsdata: Dette arbeidet vil videreføres og utvides i årene som kommer.

Klimapåvirkning av innkjøpte varer og tjenester

Det arbeides med å sette miljøkrav til nye anskaffelser. Kravene vil variere basert på bransje og hva som er mulig og relevant i dagens marked. Reduksjon av forbruk (f.eks. engangsartikler) og ivaretagelse av miljøkrav hos leverandørene vil være viktige faktorer i å redusere klimapåvirkningen av innkjøpte varer og tjenester.

Det finnes også stort potensial for gjenbruk mellom ulike institutter og avdelinger. Gjenbruk istedenfor nykjøp vil gi besparelser både i kroner og i klimagassutslipp. Komiteen anbefaler derfor å innføre en elektronisk løsning for å tilby utstyr enheten ikke lenger har bruk for.

Bygg

UiB vil i henhold til gjeldende masterplan for bygg i stor grad basere seg på å utnytte eksisterende bygningsmasse. Denne består blant annet av 38 bygg som er underlagt vern. Det vil ikke være mulig å oppnå passivhus-standard for denne delen av eiendomsmassen. I dag er energiforsyningen til disse byggene klimanøytral, basert på kjøp av strøm med opprinnelsesgaranti, fjernvarme (som fra 2019 leveres klimanøytral) og fornybar olje.

Det er en målsetning å fortsette arbeidet med 2% årlig reduksjon i energibruk pr m². Dette skal oppnås ved å gjøre nødvendige ENØK-tiltak i alle rehabiliteringsprosjekt, videreføring av digitalisering av bygningsmassen, bruk av varmepumpeteknologi, utvidet utnyttelse av UiBs sjøvannsanlegg til kjøling og etablering av solcelleanlegg på tak der dette er mulig.

Den mest kostnadseffektive måten å redusere forbruket knyttet til bygg er likevel å bruke bygningsmassen UiB har i dag på en mer effektiv måte. Komiteen har så langt følgende forslag til tiltak:

- I dag har laboratorier og lesesaler svært høy tilgjengelighet. Dette medfører høyt energiforbruk til tider der det er minimal bruk av byggene. I tett samarbeid med brukerne bør det sees på muligheter for reduserte driftstider av disse, slik at man holder noen areal åpne på kveldstid og helger, mens man stenger andre.
- En reduksjon i antall kvadratmeter tilgjengelig pr person vil redusere forbruk av energi, renholdsmidler osv. Grunnet reisevirksomhet og fleksible arbeidstider står en del kontorlokaler ofte tomme.
- Lesesaler står ofte tomme i begynnelsen av semesteret, mens det er mangel på arbeidsplasser når eksamen nærmer seg. Det bør legges til rette for at flere arealer (forelesningslokaler osv) blir gjort tilgjengelig for dette formålet i eksamensperioden.

Når det skal gjøres større byggeprosjekter, bør man sikre at disse blir bygget på en mest mulig klimavennlig måte; dette omfatter både byggematerialer, selve byggeprosessen og driftsfasen. For å oppnå dette, anbefales det at man tar i bruk en eksisterende standard og setter BREEAM Excellent som et minstemål for nybygg og totalrenoveringer. Ved andre større rehabiliteringer kan BREEAM In Use være et relevant verktøy. Det skal legges opp til høy arealeffektivitet i alle nye byggeprosjekt.

Internt klimafond

Som et ledd i å oppnå reduksjoner foreslår komiteen å opprette et klimafond. Klimafondet vil bygges opp gjennom beskatning av visse typer scope 3-utslipp og reforderes til miljørettede tiltak, som f.eks. elektrifisering av utstyr, innkjøp av videokonferanseutstyr, etablering av flere videokonferanserom, utbygging av solceller, osv.

En styringsgruppe bør etableres for å vurdere søknader og fordele midler.

I første omgang foreslår komiteen at det bare er klimapåvirkning fra flyreiser som beskattes til det interne klimafondet: En beskatning for kjøp av engangsartikler kan også vurderes (med unntak for lovpålagt utstyr). Prissettingen vil avhenge av reduksjonsgraden som ønskes oppnådd. På denne måten har enhetene økonomiske insentiver til å kutte sine klimagassutslipp, samt bedre mulighet til å implementere gode klimatiltak.

Ved etablering av et slikt klimafond bør det kommuniseres tydelig for alle ansatte og studenter hvorfor dette opprettes og hvordan det vil bidra til lavere utslipp og bedre miljø på UiB. Klimafondet bør ha en synlig profil, og det bør tydeliggjøres hvilke tiltak som har blitt finansiert på denne måten, f.eks. ved bruk av en logo.

Komiteen har også vurdert hvorvidt det bør kjøpes klimakvoter de nærmeste årene, men mener at man får bedre effekt ved bruk av internt klimafond. I 2030 antar man at det meste av potensialet for kutt er tatt ut, og det er da relevant for universitetet å kjøpe klimakvoter for å kompensere for restutslippene.

Mål for reduksjon frem til 2030

Komiteen anbefaler at UiB gjør reelle kutt i sin klimapåvirkning på 10-20% årlig frem mot 2030. Dette medfører følgende reduksjoner:

Årlig kutt	Kutt innen 2025	Kutt innen 2030
10%	41%	65%
15%	56%	80%
20%	67%	89%

Komiteen har laget anbefalinger til tiltak som vil være nødvendige for å nå disse målene:

Årlig kutt 10%:

Generelt:

- Fortsatt miljøsertifisert drift
- Aktiv kommunikasjon og engasjement av ansatte og studenter, samt samarbeid med f.eks. studentorganisasjoner og Sammen

- Videreføring av komplett årlig klimaregnskap, inkludert utslipp fra innkjøp av varer og tjenester

Reiser:

- Ny reisepolicy
- Jevnlig rapportering av enhetens reiser og klimapåvirkningen av disse
- Årlig bidrag til klimafond for gjennomførte flyreiser, kr 1000 pr tonn CO₂e (dette tilsvarer ca. kr 200 for reise innen Norden, kr 300 innen Europa og kr 3000 utenfor Europa¹).
- Jevnlige reisevaneundersøkelser blant studenter og ansatte for å øke bevissthet og bestemme tiltak

Anskaffelser:

- Klima og miljø brukes som viktige kriterier i inngåelse av rammeavtaler
- All ikke-lovpålagt bruk av engangsprodukter kuttes innen 2021
- Ordning for gjenbruk av produkter
- UiB vil være pådriver for at statlige innkjøpsavtaler legger vekt på miljøkrav og tilrettelegging for klimavennlige valg

Bygg:

- Videreføring av mål om 2% energireduksjon pr m² pr år og kjøp av fornybar strøm
- Reduksjon i areal tilgjengelig pr person
- Noen bygg tilrettelegges ikke for kvelds- og helgearbeid
- Videreføring av mål om 2% reduksjon i restavfallsmengde pr ansatt pr år
- Nye bygg/rehabiliteringer utføres ihht BREEAM Excellent-standard

Årlig kutt 15% - i tillegg til tiltak nevnt over:

Reiser: Årlig bidrag til klimafond for gjennomførte flyreiser, kr 2000 pr tonn CO₂e (dette tilsvarer ca kr 400 for reise innen Norden, kr 600 innen Europa og kr 6000 utenfor Europa)²

Anskaffelser: Krav til klimanøytrale leverandører innen 2030

Bygg: Flere bygg tilrettelegges ikke for kvelds- og helgearbeid, ett eller flere bygg tilrettelegges spesielt for slikt arbeid

Årlig kutt 20% - i tillegg til tiltak nevnt over:

Reiser: Årlig bidrag til klimafond for gjennomførte flyreiser, kr 3000 pr tonn CO₂e (dette tilsvarer ca kr 600 for reise innen Norden, kr 900 innen Europa og kr 9000 utenfor Europa)³

Anskaffelser: Krav til klimanøytrale leverandører innen 2025

¹ Beløpene vil justeres dersom det blir innført to nivå for skattlegging

² Beløpene vil justeres dersom det blir innført to nivå for skattlegging

³ Beløpene vil justeres dersom det blir innført to nivå for skattlegging

Bygg: De fleste bygg tilrettelegges ikke for kvelds- og helgearbeid, ett eller flere bygg tilrettelegges spesielt for slikt arbeid

Konklusjon

Universitetet i Bergen har allerede gjort et viktig arbeid for å redusere sin klimapåvirkning, og vil i årene som kommer fortsette dette arbeidet, internt ved UiB, regionalt i samarbeid med andre aktører, nasjonalt og internasjonalt.

Arbeidet må skje ved at:

- UiB i drift av virksomheten utvikler bærekraftige løsninger som legger til rette for å nå målene om et klimanøytralt UiB
- Ved at alle ansatte og studenter bidrar gjennom egen jobbadferd til å nå målene om et klimanøytralt UiB
- Ved at UiB tar en førende rolle i det regionale klimaarbeidet gjennom å opprette en operativ arbeidsgruppe som samarbeider om felles klimatiltak
- Ved at UiB tar nasjonale initiativ for hvordan sektoren i fellesskap kan iverksette klimatiltak

Resultatene som er oppnådd hittil har stort sett vært «bak kulissene» hvor man bl.a. har faset ut fyring med fossil olje og kjøpt fornybar strøm. Videre arbeid med reduksjon i universitetets klimapåvirkning vil kreve større inngrep i den enkeltes arbeidshverdag, f.eks. ved arealeffektivisering og reduksjon av reisevirksomhet. Det er derfor viktig at målsetninger og tiltak oppleves som legitime og et bidrag til en bærekraftig drift av universitetet. Kommunikasjon og engasjement av ansatte og studenter vil være viktig for å oppnå de ønskede resultatene. Komiteen ønsker også å fremheve viktigheten av at ledelse på alle nivå går foran som et godt eksempel.